

ספר
משנת
יצחק

חידושים וביאורים
בהלכות בשר וחלב • תערובות
מאכלי עכו"ם • ועוד

ספר
משנת
יצחק

הסדר
הקדמות
מאמר עברי
מסכת בשר
דברי בשר

מאמר, חלקים • נחל
בהלכות בשר וחלב • תערובות
מאכלי עכו"ם • ועוד

ספר משנת יצחק

בירורי סוגיות בהלכות
בשר וחלב + תערובות + מאכלי עכו"ם
טבילת כלים + הכשר כלים

מתוך משנתו של אאמו"ר
הרה"ג ר' יצחק יעקב קוזלוביץ שליט"א
ונמסרו לבני חבורה בבית מדרש גבוה

מעוטר בציונים והערות "אהל רחל לאה"
מאת
בנימין מנחם

אדר א' תשע"ט לפ"ק

**הלכות
בשר וחלב**

תוכן הענינים

הלכות בשר בחלב

א.	סימן	פתיחה להלכות בשר בחלב
ב.	סימן	גדרי איסור בשר בחלב בצלי (סימן פז סעיף א)
ג.	סימן	איסור בשר בחלב בבשר נבילה (סימן פז סעיף ג)
ד.	סימן	העלאת דגים ובשר על השולחן (סימן פח סעיף א)
ה.	סימן	שומר בהעלאת בשר וחלב (סימן פח סעיפים א-ב)
ו.	סימן	אכילת גבינה אחר תבשיל של בשר (סימן פט סעיף ג)
ז.	סימן	המתנה בנ"ט בר נ"ט בדבר חריף (סימן פט סעיף ג)
ח.	סימן	קדם וסילקו בשאר איסורים (סימן צב סעיף א)
ט.	סימן	ניער וכיסה (סימן צב סעיף ב)
י.	סימן	אינו מתכוין בבישול בב"ח (סימן צב סעיף ב)
יא.	סימן	ביטול בחתיכה בלועה מאיסור שאפשר לטועמה (סימן צב סעיף ב)
יב.	סימן	חנ"נ בלח בלח (סימן צב סעיף ד)
יג.	סימן	בסוגיא דחנ"נ ואין הנאסר (סימן צב סעיף ד)
יד.	סימן	תרי משהו לא אמרינן (סימן צב סעיף ד)
טו.	סימן	ביסוד דין טיפת חלב שנפלה על הקדירה מבחוץ (סימן צב סעיף ה)
טז.	סימן	בענין הטיפה בקדירה ולתוך התבשיל (סימן צב סעיף ה)
יז.	סימן	איסורים מבטלים זה את זה בחנ"נ (סימן צב סעיף ה)
יח.	סימן	קדירה מכוסה שמעלה רתיחות (סימן צב סעיף ז)
יט.	סימן	בדברי האגרות משה בענין בליעת לח (סימן צב סעיף ח)
כ.	סימן	בדין זיעה (סימן צב סעיף ח)

סימן א פתיחה להלכות בשר בחלב

מעם כעיקר

א. טעם כעיקר – גדר הדין הוא, שאם נפל איסור להיתר אסרינן גם את ההיתר, משום ש'טעם' האיסור שנבלע בו הוא 'כעיקר' האיסור, והכל אסור אפילו אם נטל האיסור מתוך ההיתר. כגון נבילה שנפלה לתבשיל, אף אם נטל הנבילה מהתבשיל, התבשיל אסור אם יש בו טעם נבילה.

ובתב הר"ן (חולין לה, ב בדפי הרי"ף), שהרבה פעמים אפילו אם יש בהיתר פי עשרה או עשרים מהאיסור, כבר לא יתן האיסור טעם בהיתר, אבל מ"מ קיי"ל (חולין צז, ב, יו"ד סימן צח סעיף א) שמשערין בשישים, משום שבשישים בוודאי לא יתן טעם.

עוד קיי"ל (חולין שם, יו"ד שם סעיף ח) שדברים חריפים כמו תבלין ופלפלין שעבידי לטעמא, אפילו בשישים אינו בטל, משום שטעמן חזק מאד. ונחלקו בזה האחרונים, הש"ך (סימן צח ס"ק כט) סבר שזהו דין דרבנן דהוי כטעם קלוש, ורעק"א מביא שיטת ר"ת שחולק וסובר דהוי מדאורייתא, ופסקינן כהש"ך.

מעיקר הדין אם נתן לקפילא לטעום ואמר שאינו מרגיש טעם

האיסור, התבשיל מותר אפילו בפחות משישים. וכן פסק המחבר (סימן צח סעיף א). אבל הרמ"א (שם) חולק, וסובר שאין אנו סומכין אעכו"ם וצריך דווקא שישים. ורעק"א (שם) מפלפל למה אין אנו סומכין אטעימת עכו"ם. ואם נפל חלב לתוך מים ששייך ביה טעימת ישראל, הש"ך (שם ס"ק ה) סובר דסמכין אטעימת ישראל. ועיין בש"ך (סימן צו ס"ק ה) דמשמע דלא סמכין אטעימת ישראל אלא בדיעבד, אבל ברעק"א שם הביא מהש"ך הארוך דדווקא בבליעת כדי נטילה הוי דיעבד, אבל אם נבלע בכולו סמכין אטעימת ישראל אפילו לכתחילה. ועיין בשו"ת רעק"א החדשים (חלק ד סימן מב).

רש"י (חולין צח, ב ועוד) סובר דטעם כעיקר מדרבנן ומדאורייתא בטל ברוב, ורק בקדשים הוי מדאורייתא, ורוב הראשונים סברי דהוי מדאורייתא, וכן פסקינן (סימן צח סעיף ב). ובבשר וחלב כו"ע מודו דהוי דאורייתא [דרך בישול אסרה תורה].

גדר דין ביטול מעם בשישים
והנה יש לעיין מה נתחדש בדין של טעם כעיקר, דהיינו, אם נפל חתיכת איסור לתוך תבשיל היתר, האם

היה מותר התבשיל בלא החידוש של טעם כעיקר. ועיין ברשב"א (חולין צח, ב ד"ה ופרש"י) דהביא הא דאיתא בגמ' (שם קיב, ב), רב מרי בר רחל אימלח ליה בשר שחוטה בהדי בשר טרפה, אתא לקמיה דרבא אמר ליה 'הטמאים' לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן. וביאר הרשב"א, דהדין של צירן ורוטבן הוא דין 'טעם', שהתחדש שחשוב הטעם כחפצא דאיסורא כשהוא בפנ"ע [בלא תערובות]. ועוד ביאר שם (סד"ה והראב"ד), שהחידוש של טעם כעיקר הוא שכל זמן שטועם האיסור בתוך התערובות דינו כהוכר האיסור, וטעימתו זו הכרתו והוי כמו שהוא בעין ולכן לא בטל. ולכאורה מבואר מדבריו, דאם יש שישים ואין טועמים את טעם האיסור בהתבשיל, אזי התבשיל מותר מדין ביטול ברוב ונלמד מאחרי רבים להטות. ואין הפשט שביטול בשישים הוא דין ביטול חדש, אלא ביאור דין ביטול בשישים הוא דאם אין האיסור נותן טעם נתבטל האיסור ברוב.

ובן מבואר בשו"ת רעק"א (סימן לח), ששאלוהו בשומן אווז שלא נמלח תוך ג' ימים ויש דם בהשומן, והדין הוא שלאחר ג' ימים אי אפשר למלוח, דאין להמלח כוח להוציא הדם לאחר ג' ימים. אך מאחר שדם שלא פירש עדיין היתר הוא, נמצא שעדיין אין איסור דם בשומן זה, והשאלה היא האם יכול להרבות שומן שכבר נמלח עד שיבטל הדם בשישים ולבשלם אח"כ ביחד,

ואין זה בכלל אין מבטלין איסור לכתחילה שהרי כשהוסיף השומן שנמלח אין כאן עדיין איסור דם. ורצה רעק"א לדמות לדין המבואר בסימן ק"ט סעיף ב', ששם פסק המחבר אם יש ג' חתיכות של בשר שנתערבו, שתים כשרות ואחת נבילה, אמרינן ביטול ברוב ומותר לאכול כל הג' חתיכות, אבל לא בבת אחת שאזי נמצא אוכל ודאי איסור, אלא יאכלן בזה אחר זה. וכן אסור לבשלן בבת אחת. אבל מותר להרבות עליהן עוד חתיכות עד שישים ולבשלן ביחד, וטעם האיסור יתבטל בשישים. ומבואר שמאחר שעתה אין כאן איסור, שכבר התבטל חד בתרי, והנידון הוא רק על האיסור שיתחדש אחר כך בבישול, מותר לבטל בס' את טעם האיסור שעתיד לבא, ורצה רעק"א ללמוד מזה, דהכא נמי מותר להרבות עוד שומן ולבשלם, דדם שלא פירש מותר, ועדיין היתר הוא קודם הבישול ואחר שיבשלם נתבטל בשישים. אך מסיק רעק"א דאחר העיון נראה שאינו דומה, דבשלמא בג' חתיכות, הבשר כבר התבטל ברוב, וכשירבה חתיכות על הבשר ויבשלם ויבטל בשישים אין כאן ביטול חדש, אלא הביטול ברוב שכבר היה בתחילה - הוא המתיר גם עתה, ואי אפשר לומר אין מבטלין איסור לכתחילה דכבר נעשה הביטול קודם שהרבה חתיכות על האיסור, דשישים אינו ביטול חדש. אבל במעשה של השומן, ההיתר לאכול הדם קודם הבישול אינו מדין ביטול אלא משום